

Hội chứng viêm phổi do vi-rút hanta Hantavirus pulmonary syndrome

Hội chứng viêm phổi do vi-rút hanta là gì?

Hội chứng viêm phổi do vi-rút hanta (hantavirus pulmonary syndrome - HPS) là một căn bệnh nghiêm trọng do một loại vi-rút có tên là vi-rút hanta gây ra. Căn bệnh hiếm gặp này lần đầu tiên được phát hiện ở khu vực tây nam Hoa Kỳ vào năm 1993 và ở khu vực tây Canada vào năm 1994. Mỗi năm ở B.C., chỉ có một vài người báo cáo bị nhiễm bệnh do vi-rút hanta.

Bệnh này có các triệu chứng gì?

Lúc mới đầu, HPS là một căn bệnh “giống như bệnh cúm”. Các triệu chứng thường xuất hiện 2-3 tuần sau khi tiếp xúc với vi-rút. Ở giai đoạn đầu của bệnh, bạn có thể có các triệu chứng sau:

- Sốt
- Đau nhức cơ bắp
- Đau đầu
- Buồn nôn/mắc ói
- Nôn/ói
- Tiêu chảy
- Đau bụng

Nếu bệnh trở nặng hơn, dịch sẽ tích tụ trong phổi, gây thở gấp và khó thở nghiêm trọng. Ở Bắc Mỹ, cứ 3 người mắc HPS thì có khoảng 1 người tử vong.

Có phương pháp điều trị nào không?

Không có phương pháp điều trị, thuốc men hay cách chữa trị cụ thể nào. Tuy nhiên, nhiều trong số các triệu chứng và biến chứng của HPS có thể được điều trị. Hầu hết bệnh nhân được đưa vào phòng chăm sóc đặc biệt tại bệnh viện và có thể được cung cấp oxy. Một số bệnh nhân có thể được cho dùng thuốc kháng vi-rút.

Để tìm hiểu cách ngăn ngừa bị nhiễm vi-rút hanta, hãy tham khảo [Chính phủ Canada - Phòng ngừa nhiễm bệnh do vi-rút hanta](#).

Bệnh này lây lan như thế nào?

Ở Canada, loại vi-rút này chỉ xuất hiện ở chuột hoang, cụ thể là chuột nai (chuột nhắt rừng Bắc Mỹ) sinh sống trên khắp Bắc Mỹ. Người ta chưa phát hiện rằng các động vật gặm nhấm khác, chẳng hạn như chuột nhà, chuột mái nhà và chuột Na Uy, có khả năng lây lan vi-rút này.

Ở Canada, vi-rút hanta chủ yếu lây truyền sang người khi các hạt phân tử của vi-rút từ phân, nước tiểu, nước bọt hoặc vật liệu làm tổ của các động vật gặm nhấm bị nhiễm vi-rút như chuột nai, chuột bông, chuột gạo, chuột chân trắng, chuột đồng lưng đỏ bị xáo trộn, khiến vi-rút này bị phát tán vào trong không khí. Các hạt phân tử của vi-rút này phát tán vào không khí và có thể được hít vào. Trong một số trường hợp hiếm gặp, bệnh có thể lây truyền qua các vết rách nhỏ trên da khi tiếp xúc với chuột hoang hoặc bị chuột cắn. Bạn không thể mắc bệnh này từ thú cưng trong nhà. Ở Bắc Mỹ, không có bằng chứng nào cho thấy bệnh này lây lan từ người sang người.

Ai có nguy cơ nhiễm vi-rút hanta?

Những người sống ở những khu vực có vi-rút và tiếp xúc gần với nước bọt, nước tiểu, phân hoặc tổ của chuột nai có thể có nguy cơ nhiễm vi-rút này. Tuy nhiên, khả năng điều này xảy ra là cực kỳ thấp. Sự xâm nhập của động vật gặm nhấm trong và xung quanh nhà vẫn là nguy cơ dẫn đến khả năng tiếp xúc với vi-rút hanta.

Những hoạt động nào khiến tôi có nguy cơ mắc bệnh?

Một số hoạt động có thể làm tăng nguy cơ mắc HPS của bạn, chẳng hạn như dọn dẹp các tòa nhà

không được sử dụng và công trình xây dựng, cơ sở dịch vụ tiện ích và hoạt động kiểm soát động vật gây hại.

Người lao động và chủ nhà có thể tiếp xúc với vi-rút trong không gian chật hẹp, gầm nhà hoặc trong các tòa nhà bỏ trống hoặc thỉnh thoảng mới được sử dụng, chẳng hạn như nhà nghỉ dưỡng (cottage), nhà di động (trailer) và nhà kho trong vườn, những nơi này có thể là nơi trú ngụ của chuột.

Những người cắm trại và đi bộ đường dài cũng có thể bị tiếp xúc với vi-rút này khi họ sử dụng các nhà tạm nghỉ trên đường mòn có chuột hoặc cắm trại ở những môi trường sinh sống khác của loài chuột nai.

Nguy cơ tiếp xúc với vi-rút hanta sẽ cao hơn nếu bạn làm việc, vui chơi hoặc sinh sống trong các không gian kín nơi chuột nai sinh sống thường xuyên. Trong một số trường hợp hiếm gặp, một số người mắc HPS cho biết họ đã không nhìn thấy chuột hoặc phân của chúng trước khi bị bệnh. Bạn nên thực hiện các biện pháp phòng ngừa ngay cả khi không nhìn thấy chuột nai hoặc phân của chúng.

Tôi có thể tự bảo vệ mình bằng cách nào?

Cách tốt nhất để ngăn ngừa bị nhiễm vi-rút hanta là tránh tiếp xúc với chuột nai, phân, nước tiểu hoặc nước bọt của chúng. Bạn có thể thực hiện điều này bằng cách kiểm soát các động vật gặm nhấm trong và xung quanh nhà. Giữ cho nhà bạn không có chuột và học cách dọn dẹp một cách an toàn.

Thực hiện theo các hướng dẫn dưới đây để ngăn ngừa và loại bỏ chuột khỏi nhà bạn và dọn dẹp một cách an toàn những khu vực từng có chuột sinh sống. Liên lạc với cơ quan y tế công cộng tại địa phương trước khi dọn dẹp nhà của người mắc HPS.

Loại bỏ chuột khỏi nhà bạn

Sử dụng bẫy lò xo để loại bỏ động vật gặm nhấm khỏi các tòa nhà. Vứt bỏ chúng trong hai lớp túi nilon đựng rác, buộc kín. Bạn nên kiểm tra luật lệ

hoặc hỏi cơ quan chính quyền địa phương để tìm ra phương pháp vứt bỏ phù hợp nhất. Ví dụ, bạn có thể chôn các túi rác trong một cái hố sâu từ 0.5 đến 1 mét, đốt chúng hoặc bỏ chúng vào thùng rác. Nếu bạn có ý định tái sử dụng bẫy, hãy khử trùng chúng bằng hỗn hợp gồm 1 phần thuốc tẩy và 9 phần nước sau khi đã gỡ bỏ xác chuột.

Ngăn chặn chuột vào nhà bạn

Giảm số lượng nơi trú ẩn của động vật gặm nhấm, chẳng hạn như bụi rậm hoặc đống gỗ, và thức ăn hoặc rác thải trong phạm vi xung quanh nhà bạn 35 mét. Bịt kín mọi lỗ hổng xung quanh tường, cửa sổ, cửa ra vào và mái nhà của bạn.

Dọn dẹp một cách an toàn những khu vực từng có chuột sinh sống

Trong quá trình dọn dẹp, hãy đeo khẩu trang có bộ lọc, găng tay cao su và kính bảo hộ phù hợp, vừa khít. Những chiếc khẩu trang này bao gồm các bộ lọc dòng 100 được NIOSH phê duyệt, chẳng hạn như N100, P100 và R100 (trước đây gọi là bộ lọc HEPA) hoặc mặt nạ phòng độc có gắn bộ lọc P100. Bạn cũng có thể sử dụng khẩu trang N95. Khẩu trang chống bụi dùng khi lắp đặt lớp cách nhiệt hoặc sơn không giống với những loại khẩu trang chuyên dụng này. Bạn có thể mua khẩu trang chuyên dụng tại các cửa hàng bán đồ bảo hộ và một số cửa hàng bán đồ kim khí và đồ xây dựng. Đơn vị y tế công cộng tại địa phương của bạn hoặc WorkSafe BC có thể cung cấp thêm thông tin về cách hoạt động, cách sử dụng và những hạn chế của khẩu trang. Để biết thêm thông tin, hãy truy cập WorkSafe BC www.worksafebc.com.

Tránh làm tung bụi khi dọn dẹp những khu vực mà chuột từng sinh sống. Thông gió cho bất kỳ khu vực đóng kín nào trong 30 phút trước khi bạn bắt đầu. Chuẩn bị dung dịch khử trùng. Hầu hết các chất khử trùng đa năng và chất tẩy rửa gia dụng đều có hiệu quả. Bạn cũng có thể sử dụng thuốc tẩy pha loãng (1 phần thuốc tẩy với 9 phần nước).

Sau khi bạn đã đeo khẩu trang, găng tay cao su và kính bảo hộ, đồng thời hoàn tất việc chuẩn bị như mô tả ở trên, hãy làm theo các bước sau:

1. Cẩn thận đổ dung dịch khử trùng vào các mảnh vụn để tránh làm xáo trộn bất kỳ loại vi-rút nào có thể hiện diện ở đó – không sử dụng bình xịt. Ngâm trong 10 phút.
2. Lau sạch phân, vật liệu làm tổ và các mảnh vụn khác bằng khăn giấy rồi cho vào túi nilon đựng rác. Tránh quét sàn nhà khô. Không hút bụi.
3. Cho toàn bộ các vật đó vào hai lớp túi, buộc kín túi và chôn, đốt hoặc bỏ vào thùng rác, theo quy định của địa phương.
4. Giặt nước hoặc giặt bằng hơi cho lớp thảm, giặt quần áo và ga trải giường bằng nước nóng và chất tẩy rửa, đồng thời khử trùng sàn nhà, mặt bàn, tủ và ngăn kéo đã tiếp xúc với chuột.
5. Rửa găng tay cao su bằng chất khử trùng hoặc xà phòng và nước trước khi tháo ra. Rửa tay bằng xà phòng và nước sau khi tháo găng tay.

Tránh xa chuột khi đi bộ đường dài hoặc cắm trại

Cố gắng không làm xáo trộn hang của động vật gặm nhấm. Không sử dụng các nhà nghỉ (cabin) nơi có phân chuột. Bảo quản thực phẩm của bạn trong vật chứa chống động vật gặm nhấm. Không ngủ trực tiếp trên mặt đất mà không có lớp trải.

Để biết thêm thông tin

Để biết thêm thông tin về cách kiểm soát chuột cống và chuột nhắt, hãy truy cập [HealthLinkBC File #37 Loại bỏ các loài gặm nhấm \(chuột cống và chuột nhắt\)](#).

Để biết các gợi ý về rửa tay đúng cách, hãy truy cập [HealthLinkBC File #85 Rửa tay: Giúp ngăn chặn sự lây lan của vi trùng](#).



BC Centre for Disease Control
An agency of the Provincial Health Services Authority

Để biết thêm các chủ đề của HealthLinkBC File, hãy truy cập www.HealthLinkBC.ca/health-library/healthlinkbc-files hoặc đến đơn vị y tế công cộng tại địa phương bạn. Để có thông tin và lời khuyên y khoa không khẩn cấp tại B.C., hãy truy cập www.HealthLinkBC.ca hoặc gọi số **8-1-1** (miễn phí). Đối với người khiếm thính và lạng tai, hãy gọi số **7-1-1**. Có các dịch vụ dịch thuật cho hơn 130 ngôn ngữ khi có yêu cầu.